

بررسی وضعیت کالاهای صادراتی تونس در سال 2017 میلادی و پیشنهاد برداشت از ظرفیتهای بالقوه مواد اولیه وارداتی جهت تولید کالاهای صادراتی مذکور.

در ادبیات اقتصادی و تجاری جهان هر کشور با محصولات صادراتی خود یک کشور بالفعل وارد-کننده کالا و خدمات و مواد اولیه یا واسطه ای برای تولید کالای نهایی و صادراتی خود می‌باشد براساس این دیدگاه در این گزارش به بررسی ظرفیتهای صادراتی کشور تونس که عنوان یک فرصت و ظرفیت وارداتی تلقی می‌گردد، می‌پردازیم.

در بخش کالاهای عمده‌ی صادراتی تونس بر اساس بخش‌های تولیدی می‌توان آن را به بخش‌های زیر تقسیم نمود:

بخش اول - محصولات مواد غذایی

الف - با بررسی های عمده‌ی کالاهای صادراتی تونس در سال 2017 میلادی مشاهده می‌نماییم که تونس در سال 2017 میلادی 103 هزار تن روغن زیتون به ارزش 429 میلیون دلار تولید نموده است. بر اساس برآورد های میدانی از هر 5 تن زیتون خام یک تن روغن زیتون استحصلال می شود . بنابراین این کشور در همین سال نزدیک به 500 هزار تن محصول گیاه زیتون باستی تولید کرده باشد تا بتواند مقداری از آن را به مصرف داخلی و مقداری از آن را جهت صادرات اختصاص داده باشد . در بازدید از اکثر کارخانه های روغن کشی در تونس دستگاه ها و تجهیزات مربوطه متعلق به کشور های اروپایی خصوصا ایتالیا بودند که در زمینه‌ی تجهیزات و دستگاه های روغن کشی تونس ظرفیت های خوبی برای واردات این گونه تجهیزات دارند.

ب - دومین کالای صادراتی تونس ماهی و آبزیان به وزن 17000 تن و به ارزش 152 میلیون دلار می‌باشد . این کشور با توجه به داشتن بیش از 1150 کیلومتر ساحل در کنار دریای مدیترانه دارای صید انواع ماهی و آبزیان (انواع ماهی تن مدیترانه ای ، دوراد ، قاروص ، میگو و شاه میگوی صورتی

و...) است و در سال های اخیر برخی وارد کنند گان تونسی از ایران ماهی منجمد تازه و میگویی پرورشی خاکستری واردات می نمایند. لذا علاوه بر ظرفیت های صادراتی مذکور به کشور تونس این کشور در زمینه ی تجهیزات و وسایل صید و صیادی اعم از کشتی و وسایل مورد نیاز بازسازی و حفظ ونگهداری کشتی، تور های صنعتی و تجهیزات وابسته و ... ظرفیت های بسیار خوبی دارند.

پ - تونس در سال 2017 میلادی 104 هزار تن خرما (زرد رنگ کم شکر) به ارزش 237 میلیون دلار به کشور های مختلف دنیا خصوصا کشور های اروپایی از جمله فرانسه و همچنین ایالات متحده ای آمریکا و ... صادرات نموده است. محصول خرما در این کشور کاربردهای بسیار زیادی در تولید انواع مواد غذایی، خوراکی ها و انواع شیرینیجات (مانند شیرینی مقروظه) و ... دارند. لذا صنایع و ماشین آلات استحصال و فرآوری خرما در کشور تونس و صادر کنند گان این تجهیزات می توانند جایگاه مناسبی در این کشور داشته باشند.

ت - مرکبات، در کشور تونس در سال 2017 میلادی نزدیک به 18 هزار تن مرکبات به ارزش تقریبی 9 میلیون دلار صادر شده است. در تونس انواع پرتقال، لیموی ترش و شیرین، نارنگی، کیوی، انار، سیب (کیفیت نه چندان مطلوب)، توت فرنگی، گریپ فروت، انواع زرد آلو و آلو زرد، انگور و انواع صیفی جات مانند: هندوانه، خیار، گوجه فرنگی، فلفل، سیب زمینی، پیاز، خیار درختی و چنبر، هویج، پیازچه، رازیانه، لوبيا سبز و انواع سیر و توسط قریب به یک میلیون کشاورز تولید می گردد. کشور تونس علاوه بر تولید انواع آبمیوه و نوشیدنی های طعم دار برخی از این محصولات را از کشور های دیگر (کشور های اروپایی و همسایه مانند الجزایر) وارد می کند. لذا دستگاه ها و تجهیزات تولید و بسته بندی انواع آبمیوه و نوشیدنی های طعم دار می توانند جایگاه مناسبی را چه در جهت سرمایه گذاری و تولید و چه در جهت صادرات به این کشور 11/2 میلیون نفری داشته باشد. لازم به ذکر است تونس سالانه نزدیک به 290 میلیون دلار به میزان 700 هزار تن شکر واردات دارد.

بخش دوم - بخش انرژی و روغن (مواد روان کننده) :

الف - در سال 2017 میلادی کشور تونس به وزن یک میلیون و 324 هزار تن و به ارزش 526 میلیون دلار صادرات نفت خام داشته است . این کشور علاوه بر تولید روزانه 23 هزار بشکه نفت خام و سالانه 8 میلیون و 300 هزار بشکه نفت خام ، سالانه در حدود 5/2 میلیون بشکه نفت خام به ارزش 335 میلیون دلار در سال 2017 واردات داشته است . لازم به ذکر است کشور تونس فقط دارای یک پالایشگاه نفت در شمال این کشور به نام پالایشگاه بنزرت می باشد، بنابر این شرکتهای بزرگ صنایع نفت ایران می توانند همکاریهای خوبی در زمینه تولید واستخراج و پالایش نفت با این کشور داشته باشند.

ب - در سال 2017 میلادی تونس به وزن 894 هزار تن و به ارزش 344 میلیون دلار محصولات نفتی پالایش شده صادرات داشته است . در این کشور علاوه بر شرکت دولتی عجیل که به تولید محصولات نفتی پالایش شده و به توزیع آن در سراسر کشور تونس می پردازد . شرکت های بزرگی مانند توtal ، شل ، اویل لیبیا و ... نیز در این کشور به توزیع محصولات نفتی پالایش شده اعم از انواع روغن و مواد روان کننده (گریس ، واسکازین و ...) می پردازند . این کشور ظرفیت های بسیار خوبی برای سرمایه گذاری مشترک برای استقرار صنایع تولید و پالایش محصولات نفتی و یا محصولات پتروشیمی دارد

بخش سوم - مواد معدنی ، فسفات و مشتقات آن :

الف - فسفات و مشتقات ، در سال 2017 کشور تونس نزدیک به 6600 تن فسفات خام ، 643 هزار تن اسید فسفات ، 500 هزار تن مشتقات فسفات (DAP) ، 347 هزار تن سوپر فسفات تریپل و 44 هزار تن دیگر مشتقات فسفات به ارزش تقریبی 467 میلیون دلار صادرات داشته است . در بخش صنایع فسفات این کشور ، کشور های اروپایی خصوصا فرانسوی ها و برخی از کشور های دیگر از

جمله چینی ها سرمایه گذاری نموده اند . این بخش در تونس که مرکز آن استان و شهر قصبه می باشد ، ظرفیت های خوبی برای سرمایه گذاری های مشترک جهت تولید ، استحصال و صادرات ، خصوصا برای هولدینگ های ایرانی دارد.

ب - نمک(دریایی) ، از دیگر صادرات تونس در سال 2017 میلادی به وزن 1049 میلیون تن و به ارزش 17 میلیون و 400 هزار دلار است . عمدہ سرمایه گذاری ها جهت تولید و صادرات در این بخش توسط شرکت های خارجی -تونسی خصوصا فرانسوی صورت گرفته است . با توجه به حجم بسیار بالای میزان تولیدات مذکور ، در این بخش نیز ظرفیتها خوبی برای همکاریهای دو جانبه وجود دارد.

بخش چهارم - پوشاك و منسوجات و چرم :

الف - استان منستیر و سوسه از قطب های بسیار مهم در زمینه تولید منسوجات و پوشاك می باشد . در سال 2017 میلادی کشور تونس نزدیک به 2/571 میلیارد دلار صادرات انواع پارچه های دوخته شده (البسه) ، مصنوعات جوراب بافته شده و دیگر منسوجات به کشور های دیگر خصوصا اروپایی داشته است . اکثر صنایع و تجهیزات نساجی کشور تونس آلمانی ، ایتالیایی ، فرانسوی و بعضی چینی هستند . این کشور ظرفیت های بسیار خوبی برای سرمایه گذاری مشترک و تولید صادراتی در بخش منسوجات ، پوشاك و البسه و انواع البسه کاموايی و کشبافت دارند .

ب - از دیگر صادرات مهم تونس انواع فرش و صنایع دستی می باشد که عدد صادراتی آن در سال مورد بررسی 723 هزار دلار ذکر شده است . در کشور تونس صنعت ساخت فرش دستبافت به نام فرش زرابی وجود دارد و این کشور در زمینه ای واردات انواع پشم طبیعی و مصنوعی واردات بسیار زیادی از دیگر کشور های دنیا خصوصا کشور های اروپایی و کشور فرانسه دارد لذا در این بخش ظرفیتها بسیار خوبی جهت همکاریهای دو جانبه چه در زمینه آموزش فرش بافی و همچنین تامین مواد اولیه و تجهیزات وجود دارد.

پ - در بخش صادرات انواع پوشاك و منسوجات چرمي کشور تونس نزديك به 109 ميليون دلار صادرات انواع کف ، پашنه و پيوی کفش در سال 2017 ميلادي داشته است . در اين زمينه شركت های اروپايی خصوصا شركت های ايتاليایی سرمایه گذاري های کلانی نموده اند و کارخانه های تولیدی بسياری اعم از تونسي و تونسي - خارجي (سوبروتیک) و ... در کشور تونس مستقر نموده اند و جایگاه خوبی برای صادرات انواع اكسسوری و تجهیزات وابسته به ساخت کفش در تونس با توجه به اين ارقام وجود دارد .

در آمار همين سال مشاهده می گردد که کشور تونس نزديك به 291 ميليون دلار صادرات انواع کفش را داشته است که اين خود بيانگر واردات مبرم چرم و اكسسوری و صنایع وابسته در اين بخش از ديگر کشور ها می باشد .

در کشور تونس در همين بخش رقم 94 ميليون دلار صادرات چرم و مصنوعات چرمي ذكر شده است . لازم به ذكر است در کشور تونس نزديك به 800 واحد تولیدی در زمينه ی تولید انواع پوشاك ، کيف ، کفش و ديگر مصنوعات چرمي که اکثرا تونسي - خارجي (ايتاليایی) می باشند ، وجود دارد . بنابر اين تونس داراي ظرفيت خوبی برای همكاريهای دو جانبه خصوصا در زمينه ی واردات انواع چرم و چرم گاوی دارد .

بخش پنجم: ديگر صنایع

الف- در اين بخش يکي از عمدde کالاهای صادراتی تونس سيمان است. در زمينه صادرات سيمان ، کشور تونس در سال 2017 ميلادي 884/9 هزارتن و به ارزش 45/5 ميليون دلار صادرات (تنی 51 دلار) داشته است. تونس دارای 8 کارخانه سيمان است که سه شركت دولتي و 5 شركت تونسي - خارجي می باشد. با توجه به رشد بخش املاک و مستغلات و توسعه زيرساخت ها در تونس ، در سال های اخير مصرف داخلی سيمان افزایش داشته است. صادرات سيمان تونس اغلب به کشورهای اروپايی (اسبانيا، فرانسه) و کشورهای همسایه مانند ليبي و الجزائر و کشورهای جنوب صحراء آفریقا می باشد.

تونس به علت عدم وجود کک نفتی به عنوان سوخت برای تولید سیمان، مجبور به واردات این محصول است و این خود ظرفیت های خوبی در جهت واردات این محصول به تونس می باشد.

ب- از دیگر اقلام کالایی صادراتی، خمیر کاغذ می باشد که در سال میلادی 2017 نزدیک به 2/2 میلیون دلار صادرات داشته است اما لازم بذکر است تونس سالانه حدود 307 میلیون دلار و به وزن 364 هزار تن کاغذ و کارتن واردات دارند که به این رقم می توان واردات 24 میلیون دلار کتاب و لوازم التحریر را نیز اضافه نمود در این بخش نیز با توجه به ارقام مذکور می توان همکاریهای دو جانبی با کشور تونس انجام داد.

پ- سومین کالای صادراتی تونس در بخش دیگر صنایع، روغن پایه و عطر و ادکلن به ارزش 90 میلیون دلار در سال 2017 می باشد. این کشور با مشارکت شرکت های بزرگ اروپایی سرمایه گذاری مناسبی در تولید عطر و ادکلن و محصولات آرایشی بهداشتی (لونیکا و...) نموده است که شرکت های همتای ایرانی می توانند همکاری مناسبی در این زمینه با شرکتهای تونسی چه از جهت تولید مشترک و چه از جهت صادرات مجدد داشته باشند.

ت-محصولات دارویی، در بخش دیگر صنایع، چهارمین محصولات صادراتی تونس، محصولات دارویی می باشد. صادرات این محصول به ارزش 54 میلیون دلار است. در کشور تونس عمده داروهای ژنریک توسط داروخانه مرکزی و شرکتهای تونسی-خارجی تولید و توزیع می گردد. لازم بذکر است واردات کشور تونس در زمینه محصولات دارویی در سال 2017 به ارزش 522 میلیون دلار بوده است بنابر این ظرفیت بسیار مناسبی برای همکاریهای دو جانبی بین دو کشور در این زمینه وجود دارد.

ث- در بخش دیگر صنایع ششمین محصولات صادراتی تونس صادرات چهارصد میلیون دلاری مصنوعات پلاستیکی بوده است. کشور تونس یکی از واردکنندگان عمده مواد پلیمری و پتروشیمی به میزان 606 میلیون دلار در سال 2017 میلادی بوده است تونس ظرفیت بسیار مناسبی برای واردات

مواد پلیمری از ایران را دارد ولی شرکت ساییک عربستان سعودی بزرگترین رقیب کشورمان در این بازار است.

ج- در بخش دیگر صنایع هفتمنی محصول صادراتی تونس دستگاه‌ها و مصنوعات پنوماتیک به ارزش 21 میلیون دلار بوده است. صادرات این محصولات و مصنوعات معمولاً توسط کارخانجات تونسی خارجی که بصورت آفشور ایجاد شده اند به خارج از تونس صورت می‌گیرد و اکثر این صورت سی کی دی وارد و در این کشور مونتاژ نهایی شده و بعضی صادرات مجلد می‌گردند. در این زمینه نیز خصوصاً در بخش پنوماتیک قطعات خودرویی ظرفیتهای خوبی فیما بین دو کشور وجود دارد.

ج- در بخش دیگر صنایع هشتمنی صادرات تونس مصنوعات سرامیکی و کاشی می‌باشد. در سال 2017 میلادی کشور تونس به وزن 87 هزار تن و به ارزش حدود 42 میلیون دلار صادرات انواع مصنوعات از سرامیک و کاشی داشته است. لازم بذکر است در این بخش کارخانجات متعدد تونسی- خارجی و حتی تونسی به تولید انواع سرامیک و کاشی می‌پردازند که می‌توان از شرکت‌های سوسرا، سوتومیل و... نام برد در این بخش نیز ظرفیت خوبی جهت صادرات مجلد از تونس به کشورهای دیگر اعم از افریقایی، عربی و اروپایی وجود دارد.

ح- در بخش دیگر صنایع نهمین محصول صادراتی تونس سیم و کابل برقی می‌باشد. در کشور تونس چندین کارخانه تونسی- خارجی و منحصر تونسی از جمله شرکت شکیرا و تونس کابل و کوفات... به تولید انواع سیم و کابل برق، فشار ضعیف و قوی، و خودرویی می‌پردازند. کشور تونس ظرفیت بسیار خوبی برای واردات میله شمش مسی از کشورهای دیگر از جمله ایران را دارد.

لازم بذکر است که در سال 2017 کشور تونس به ارزش یک میلیارد و 886 میلیون دلار صادرات سیم و کابل برقی داشته است.

خ- در بخش دیگر صنایع، دهمین کالای صادراتی تونس، انواع ترانسفورماتور فشار ضعیف و فشار متوسط و بعض اشار قوی بمیزان 336 میلیون دلار در سال 2017 است. کشور تونس قطعات و لوازم انواع ترانسفورماتورهای برقی را بصورت Ckd وارد و پس از مونتاژ و نهایی کردن محصول، به کشورهای مختلف دنیا از جمله کشورهای آفریقایی مانند (تanzania، سیرالئون، کامرون، کنگو، سنگال و...) صادر می‌نماید در این زمینه ظرفیتهای سیار خوبی برای همکاری فیما بن دو کشور وجود دارد.

د- در بخش دیگر صنایع، یازدهمین کالای صادراتی تونس، یخچال و دستگاه‌های سرمایشی است. در کشور تونس کارخانه‌های بسیاری در زمینه تولید کابین و اتاقک یخچال‌های صنعتی و خانگی فعالیت دارند و اکثر موتور آنها را از کشورهای اروپایی خصوصاً ایتالیا وارد و بصورت کالاهای نهایی صادر می‌نمایند. لازم بذکر است کشور تونس در سال 2017 میلادی نزدیک به 5/1 میلیون دلار صادرات انواع یخچال صنعتی و خانگی را داشته است. در این زمینه نیز تولید کنندگان ایرانی می‌توانند تعاملات خوبی با همتایان تونسی در جهت تولید مشترک و صادرات داشته باشند.

ذ- در بخش دیگر صنایع،دوازدهمین کالای صادراتی کشور تونس، شاسی و قطعات یدکی خودرو به میزان 391 میلیون دلار می‌باشد. شرکت والئو تونس یکی از بزرگترین شرکت‌های تولید کننده قطعات مکانیکی و الکتریکی خودرو در تونس بوده و بعد از آن شرکت کوفات (تونسی-فرانسوی)، لئونی (تونسی-آلمانی) این نقش را ایفا می‌نمایند. بنابراین کشور تونس در این زمینه نیز ظرفیت‌های خوبی برای واردات میله شمش مسی دارد و در این زمینه کارخانه‌های مس سرچشمه کرمان و گل‌گهر سیرجان می‌توانند تعاملات کالایی خوبی را با طرف تونسی ایجاد نمایند. لازم بذکر است تونس سالانه حدود 5/405 میلیون دلار واردات میله شمش مسی دارد.

تهیه و تنظیم: مجید قربانی فراز-رایزن بازرگانی جمهوری اسلامی ایران در تونس